

POSTANOWIENIE

Dnia 18 października 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Halina Kiriło

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z odwołania Z. T.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G.
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 18 października 2018 r.,
zażalenia odwołującego się na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 25 kwietnia 2018 r., sygn. akt III WSC U [...],

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] w sprawie Z. T. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G. o emeryturę wyrokiem z 20 grudnia 2017 r. uwzględnił apelację organu rentowego i zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji oraz oddalił odwołanie ubezpieczonego.

Sąd Apelacyjny w [...] postanowieniem z dnia 25 stycznia 2018 r. - w związku z wnioskiem organu rentowego o uzupełnienie wyroku Sądu Apelacyjnego z 20 grudnia 2017 r. w przedmiocie orzeczenia o kosztach - uzupełnił wyrok i zasądził od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Odpis postanowienia z 25 stycznia 2018 r. wraz z pouczeniem został ubezpieczonemu doręczony 2 lutego 2018 r.

Na skutek zażalenia ubezpieczonego na powyższe postanowienie Sąd Apelacyjny, w innym składzie, postanowieniem z 22 lutego 2018 r. oddalił zażalenie. Odpis postanowienia z dnia 22 lutego 2018 r. ubezpieczony odebrał 5 marca 2018 r.

Skargę kasacyjną od wyroku złożył pełnomocnik ubezpieczonego w dniu 5 kwietnia 2018 r.

Postanowieniem z dnia 25 kwietnia 2018 r. Sąd Apelacyjny w [...] odrzucił skargę kasacyjną jako wniesioną po terminie. Wskazał, że w myśl art. 398⁵ § 1 k.p.c. skargę kasacyjną wnosi się do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem stronie skarżącej. Wyrok z uzasadnieniem został doręczony ubezpieczonemu w dniu 24 stycznia 2018 r., natomiast skarga kasacyjna została złożona 5 kwietnia 2018 r., a zatem z przekroczeniem ustawowego terminu. Zgodnie z art. 398⁶ § 2 k.p.c. sąd drugiej instancji odrzuca na posiedzeniu niejawnym skargę kasacyjną wniesioną po upływie terminu.

Niezależnie od powyższego, Sąd Apelacyjny stanął na stanowisku, że fakt wydania w trybie postępowania wpadkowego postanowienia o uzupełnieniu wyroku w zakresie kosztów procesu nie stanowi podstawy faktycznej pozwalającej na wydłużenie terminu do złożenia skargi kasacyjnej. Brzmienie przepisu art. 398⁵ k.p.c. jest jednoznaczne i nakazuje liczenie terminu do złożenia skargi od daty doręczenia odpisu wyroku z uzasadnieniem. Fakt wydania postanowienia wpadkowego w okresie biegu terminu do złożenia skargi nie ma wpływu na ten termin. Domniemanie przyjęte w tym zakresie przez skarżącego jest zbyt daleko idące i nie ma oparcia w przepisach procedury cywilnej. Wręcz przeciwnie, w myśl art. 353 k.p.c. wniosek o sprostowanie, uzupełnienie lub wykładnię wyroku nie ma wpływu na bieg terminu do wniesienia środka zaskarżenia. Natomiast zgodnie z art. 398²¹ k.p.c. jeżeli nie ma szczególnych przepisów o postępowaniu przed Sądem Najwyższym, do postępowania tego stosuje się odpowiednio przepisy o apelacji. Jako wsparcie przedstawionego stanowiska prawnego Sąd Apelacyjny wskazał na orzecznictwo Sądu Najwyższego. W tezie postanowienia Sądu Najwyższego z 20

stycznia 2016 r., V CZ 85/15, stwierdzono, że dwumiesięczny termin do wniesienia skargi kasacyjnej rozpoczyna bieg dopiero od dnia doręczenia stronie skarżącej, na skutek wniosku złożonego przez nią w trybie art. 387 § 3 k.p.c., orzeczenia z uzasadnieniem. Zgłoszenie żądania doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem w trybie art. 387 § 3 k.p.c. jest zatem warunkiem umożliwiającym wniesienie skargi kasacyjnej. W tezie postanowienia z 8 lipca 2014 r., I UZ 5/14, Sąd Najwyższy uznał, że termin do wniesienia skargi kasacyjnej jest terminem ustawowym i procesowym. Niedopuszczalne zatem jest jego skrócenie lub przedłużenie, możliwe zaś jest przywrócenie terminu na ogólnych zasadach (art. 168 i n. k.p.c.). Z kolei w tezie postanowienia z 18 grudnia 2013 r., I CSK 685/13, stwierdził, że termin dwumiesięczny do wniesienia skargi kasacyjnej jest terminem ciągłym, a więc terminem kończącym się z upływem dnia, który datą odpowiada dniowi doręczenia orzeczenia stronie. Sąd odwoławczy zauważył też, że Sąd Najwyższy wypowiedział się w bardzo zbliżonym stanie faktycznym; mając na względzie postanowienie o sprostowaniu wyroku, w tezie postanowienia z 21 czerwca 2012 r., III CZ 33/12, stwierdzając, że wydanie postanowienia o sprostowaniu orzeczenia nie ma wpływu na bieg terminu do zaskarżenia tego orzeczenia.

W przekonaniu Sądu Apelacyjnego, postanowienie sądu drugiej instancji o uzupełnieniu wyroku w zakresie kosztów nie ma zatem wpływu na bieg terminu do wniesienia skargi kasacyjnej. W szczególności nie ma żadnych podstaw proceduralnych, by w takiej sytuacji przyjąć przerwanie, bądź zawieszenie biegu terminu do złożenia skargi kasacyjnej.

W zażaleniu na wyżej wymienione postanowienie wnioskodawca zarzucił błędną interpretację przepisów dotyczących charakteru postanowienia o uzupełnieniu wyroku tego Sądu z dnia 20 grudnia 2017 r. i przyjęcie, że takie postanowienie nie ma wpływu na sposób obliczenia terminu do wniesienia środka zaskarżenia.

W ocenie żalącego się, zgodnie z art. 325 k.p.c. każdy wyrok powinien zawierać między innymi rozstrzygnięcie sądu o żądaniach stron. Zaniechanie jakiegokolwiek składnika żądania strony stanowi, iż taki wyrok nie jest pełnym wyrokiem, a uzasadnienie, w którym pomija się taki składnik narusza przepis art. 328 § 2 k.p.c. Wielu komentatorów art. 351 k.p.c. stoi na stanowisku, że jeżeli

sąd nie rozpozna w całości żądania pozwu, to do pozostałej części trwa stan sprawy w toku.

Sytuację naprawczą wyroku niezawierającego pełnego rozstrzygnięcia żądania stron zawiera przepis art. 351 k.p.c. mówiący o uzupełnieniu tego wyroku. Takie uzupełnienie może zapaść w postaci wyroku lub postanowienia i w obu przypadkach takie uzupełnienia wymagają uzasadnienia i ingerują one w treść rozstrzygnięcia merytorycznego w przeciwieństwie do sytuacji opisanych w art. 350 i 352 k.p.c.

W ocenie skarżącego strona, która zamierza wnieść skargę kasacyjną, winna dysponować pełnym uzasadnieniem decyzji merytorycznej, a nie tylko uzasadnieniem wyroku niezawierającego wszystkich wymaganych prawem elementów. Ostatecznie, według skarżącego, otrzymał on dwa częściowe uzasadnienia orzeczenia. Otrzymując z urzędu postanowienie o uzupełnieniu wyroku, dopiero więc od tej daty mógł on liczyć termin do wniesienia skargi kasacyjnej. Nie jest to zatem przedłużenie terminu dwumiesięcznego, a liczenie prawidłowo jego początku.

Ponadto żalący się wskazał, że Sąd Apelacyjny mylnie przyjął, iż skarga kasacyjna złożona została dnia 5 kwietnia 2018 r., podczas gdy nadano ją w placówce pocztowej dnia 3 kwietnia 2018 r. (wtorek, sobota, niedziela i poniedziałek były ustawowymi dniami wolnym od pracy).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest nieuzasadnione.

Z art. 398⁵ § 1 k.p.c. wynika, że skargę kasacyjną wnosi się do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem stronie skarżącej. Odpis wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 20 grudnia 2017 r. został doręczony odwołującemu się 24 stycznia 2018 r., a zatem termin do wniesienia skargi upływał 24 marca 2018 r. Skarga kasacyjna została zaś nadana w placówce pocztowej w dniu 3 kwietnia 2018 r. (Sąd Apelacyjny omyłkowo jako datę wniesienia skargi wskazał dzień jej wpływu do Sądu, czyli 5 kwietnia 2018 r.), a zatem po terminie.

Wbrew stanowisku żalącego się, na bieg tego terminu nie miał żadnego wpływu wniosek o uzupełnienie wyroku Sądu drugiej instancji w przedmiocie orzeczenia o kosztach ani postanowienie zapadłe w wyniku rozpoznania tego wniosku. Jak bowiem trafnie podniósł Sąd odwoławczy, z art. 398⁵ § 1 k.p.c. wynika wprost, że początek biegu terminu do złożenia skargi kasacyjnej wyznacza data doręczenia stronie skarżącej (na jej wniosek) wyroku Sądu drugiej instancji wraz z uzasadnieniem. Doręczenie stronie odpisu postanowienia uzupełniającego ten wyrok nie powoduje rozpoczęcia na nowo biegu terminu do wniesienia skargi kasacyjnej. Zgodnie bowiem z art. 353 k.p.c., złożenie wniosku o sprostowanie, uzupełnienie lub wykładnię wyroku nie ma żadnego wpływu na bieg terminów do wniesienia środka zaskarżenia. Przepis ten znajduje zastosowanie w postępowaniu kasacyjnym z mocy art. 398²¹ w związku z art. 391 § 1 k.p.c. Także w wypadku, gdy złożenie wniosku ograniczone jest terminem (art. 351 k.p.c. dotyczący uzupełnienia wyroku), bieg tego terminu jest niezależny i nie wstrzymuje biegu terminu do złożenia środka zaskarżenia.

Wobec powyższego, Sąd Apelacyjny zasadnie uznał, że skarga kasacyjna została złożona po upływie terminu ustawowego do jej wniesienia, czego skutkiem było jej prawidłowe odrzucenie na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji (art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.).